

71462714-2	02/01/2020	משפחה-חדשות של הציבור החרדי	עמוד 42	1/2	26.78x34.54
כנס הרצליה - 842602					

ישראל יוסקוביץ

isreaely@mishpacha.com

עמוס תובנות

מה באמת קורה באזור שסביבנו? האם השמדת המנהרות בצפון היא סוף פסוק? ובעיקר, מה אפשר לעשות במצב הנוראי בעזה? • הביטחוניסט הכי חד באזור, האלוף (במיל') עמוס גלעד, בשיחה מיוחדת ומרתקת

הודנה עם חמאס. תמיד באמצעות המצרים שתיווכו בינינו לבין חמאס. מבחינת חמאס, המטרה של הסדר כזה הוא: הפוגה. לעולם לא מדובר במשהו מעבר לכך. המשמעות של הפוגה אצלם היא זו: כל עוד אני חלש, אני נוצר את האש ושוקט על שמריי. ברגע שאני שוב חזק, אני משנה את המצב. זה לא שאני מפר את ההסכם, כי מבחינת חמאס אין ולעולם לא יהיה הסכם עם ישראל. זה לא הסכם. זו רגיעה זמנית מתוך עמדה של חולשה. כמה זמן? תלוי.

"אתן לך דוגמה: לפני עופרת יצוקה הייתה הודנה. ואז זימן אותי שר המודיעין המצרי, עומר טרילימאן, למד שרדו בקהיר ואמר לי כך: חמאס לא סבור שאתם חזקים יותר. אמרתי לו 'אז המשמעות היא שאין יותר הודנה?!' והוא השיב לי 'בצניעות: 'פה, אתה מפגין חכמה'. המד שכתתי ואמרתי: 'המסקנה השנייה מדברייך היא שיפרוץ עימות בינינו לבינם, כי הם יתקפו אותנו'. וטרילימאן אמר לי: 'עכשיו אתה מפגין עוד יותר חכמה'. ואז הוא הוסיף: 'שלא תטעה, אין יותר הודנה. זה נגמר'.

"רוצה לומר: הכל בנוי על ההרתעה. עד כמה לחמאס יש מה להפסיד ועד כמה הוא תופס את ישראל באורו פרק זמן כחלשה. ברגע שהוא מזהה חולשה מסיבה כלי שהי הוא מגביר את הלחץ. לכן, מול עזה אין חלופות מנצחות אלא חלופות גרועות, ועליו לבחור בחלופה הפחות גרועה, שהיא ההכלה".

מה שאתה בעצם אומר הוא שכל עוד חמאס שולט בעזה אונחנו נבלה במקלטים אחת לכמה שנים?

"אמת. המטרה שלנו היא להגדיל את פרק הזמן בין סכב לסכב. במילים אחרות: להכות אותו באופן כל כך קשה, שההרתעה תשרוד לזמן ארוך יותר ושההתארגנות המחודשת שלו תהיה ממושכת יותר. זה שם המשחק. אני זוכר שכשהסתיים מבצע 'צוק איתן' חמאס היה מוכה בצורה קשה, ההרס בעזה היה כבד מאוד ועלתה השאלה: למה הם לא חותמים איתנו על הסכם?"

"אני אמרתי: נניח שהם יחתמו על הסכם, נה אז מה? זה ישנה משהו? הם יכבדו את ההסכם כל זמן שהם יחשבו ששנחנו חזקים, והם יפרו אותו ברגע שירגישו שאנחנו חלשים. הם מתעבים אותנו וזהו דבר שאי אפשר לשנותו. לכן, המסקנה היא שמאחר שהסכם חתום הוא אינו דבר מעשי, ולכן את עזה ולהטיל עליה ממשל צבאי יהיה נטל נורא על מדינת ישראל, האופציה היחידה כרגע היא הכלה: להרתיע אותם, לבודד אותם, ויחד עם זאת - לדאוג כל הזמן שהמצב ההומניטרי לא יתדרדר".

השאלה שמציקה לכולנו היא מה עושים עם עזה. אחרי שלושה מצעים גדולים התנתקות אחת, סבבי הרקטות נמשכים, כמו גם בלוגי התבערה. לפני שיביע את עמדתו באשר לפתרון הנכון, הוא מבקש לשרטט קווים לדמותו של החלופות השונות, מגרועותיהן ויתרונותיהן.

חלופה אחת היא כיבוש הרצועה. זה יכול ללכוד כמובן נפגעים רבים אבל בשורה התחתונה עזה תיכבש. "השאלה היא", אומר גלעד, "מה הלאה? אנחנו נצטרך להוציא מכיסנו מיליארדים כדי לשקם את הכלכלה העזיתית. הייתי מספיק שנים מתאם הפעולות בשטחים (בתקופה שעה נשלטה עוד בידו הרש"פ, י"י), כדי לדעת שאין כרגע לישראל את היכולת להטיל ממשל צבאי. זה משהו שאותו צריך להקים מחדש. ומי שיקבל את המשימה, זה הצבא.

"ומה יקרה אז? המג"דים, במקום להתאמן ולהכין את צה"ל למלחמה, ישלטו בעזה, ברפיח, בח'אן יונס, ובדיר אל-בלח. ועם מה הם יצטרכו להתמודד? עם אבטלה נ"ר ראה, מחסור במים, בחשמל, קריסת ביוב ומערכות תשתית. בקיצור: כל מה שאנחנו רואים שקורה כעת בעזה, וגרוע יותר. כי הארגונים הבינלאומיים לא יעזרו לישראל ברגע שהיא כובשת את עזה. אין סיכוי".

עברנו לחלופה השנייה: לפנות למצרים ולבקש מהם שיכבשו הם את עזה. "הסבירות שזה יקרה שאפת לאפס", הוא פוסק. "הם לעולם לא ייכנסו לשם".

אז המצרים לא ואנחנו לא. אולי נפנה לאבו מאזן ונבקש ממנו לשוב לשם? הוא הרי היה שם עד 2007 - עד שחמאס גירש את אנשיו; נכבוש את הרצועה ונעביר את השליטה עליה לרשות הפלסטינית?

"גם זה לא אפשרי", הוא פוסק. "מכיוון שאבו מאזן כבר הודיע שלא ישוב לרצועה על כידוני הטנקים הישראליים. וגם אם נתעלם מההצהרה הזאת", אומר עמוס גלעד, "הרשות הפלסטינית לא תיכנס לעזה כל עוד חמאס לא מתפרק מנשקו. אבו מאזן לא יסכים לכהן במודל של ממשלת לבנון וחיזבאללה. אם הוא יחזור לשם זה רק בתנאי שיש לו שליטה ביטחונית מלאה על המ"ת רחש ברצועה".

אז מה עושים בכל זאת?

"במקרה של העימות עם חמאס, אין לצערי קונץ פטנט. הפתרון הוא הסדרות כפי שעשינו בעבר. התפיסה הדתית של חמאס אומרת שבתקופה שבה הם מרגישים חלשים, הם רשאים לייטל פסק זמן לצורך התארגנות מחודשת. החזון שלהם להשמיד את ישראל לא השתנה ולעולם הם לא יסכימו לשום הצעה להסדר שלום עם מדינת ישראל. אבל להודות (-הפסקת אש ארוכת טווח, י"י) בעייתי ובפרק הזמן שהם ימשיכו אותם, הם כן יהיו מוכנים להגיע, וגם אז, זה לא יעשה מול מסמך חתום, אלא בהבנות בעל פה שיינתנו למצרים.

"כשאנחנו מדברים על הסדרה", אומר האלוף גלעד, "הכוונה היא להפסיק את הפעילות לפרק זמן שלדעת חמאס הוא צריך אותו כדי לבנות כוח. זה יוכל לנרע בין כמה חודשים לכמה שנים. אני עשיתי כמה פעמים

עצמם למד בלבנון. מישהו שכנע את הדרג המדיני שלוחמי הפלנגות הנוצריות יכולים להיות שותפים אסטרטגיים שלנו ולכן ראוי לסייע להם פוליטית, כדי שבבוא היום יביאו להסכם שלום בין לבנון למדינת ישראל. זה לא קרה. בפועל, מדינת ישראל מצאה את עצמה שוקעת בביצה הלבנונית ומסייעת בעקיפין לפלנגות לבצע טבח אכזרי בחפים מפשע, נשים וילדים, במחנות הפליטים סברה ושתילה.

גלעד, מהרגע הראשון, לא אהב את הקשר עם מנהיגי אותה קבוצה נוצרית. הוא ראה את האכזריות, הרברבנות, ובעיקר, את המילים הגבוהות והמצוננות המרשימות מול חדלות המעש וחוסר היכולת הצבאית ליישם את כל אותן הבטחות שניתנו לישראלים. הוא היה היחיד שניסה בכל דרך להסביר ולדבר על ליבם של הקברניטים שמדובר בגורמים אינטרסטיים ואגרי צנטריים, שבבוא היום הסיוע שישראל מעניקה להם לא יסייע להגשמת מטרתיה שלה, אבל דבריו נפלו על אוזניים ערלות.

"המסקנה שהתגבשה אצלי בתהליך קצר, נוקב ואכזרי", הוא אומר, "הייתה, שהפלנגות הן משענת קנה רצוף. הביטוי התנ"כי הזה - בזמן אמת, לא בדיעבד - הוא תיאור אמיתי ומדויק של הפלנגות. אני גיליתי את זה בזמן אמת - והתרעתי.

"בכל המגעים איתם, כבר בתחילת שנות ה-80, אף פעם לא האמנתי בהם, כי ראיתי אותם מקרוב. הם נהגו להתפאר ביכולות מדהימות. הם היו מספרים על דיוויזיות שהם יעמידו. אבל אני הבנתי שאין שום מתאם בין דברי הרב שלהם לבין יכולותיהם האמיתיות. טענתי שכשהם מסמנים על השקף איקס, כלומר: סימן טקטי של חטיבה, זה לא שווה ערך אפילו למחלקה. במילים אחרות, אין שום סיכוי ליזמרות שלהם להפעיל כוחות לחמים. הם פשוט לא היו מסוגלים. היה להם מטה כללי מפואר, רק בלי חיילים. מהשיחות שלי עם מנהיגי הנוצרים הבנתי גם שאין להם שום מחויבות כלפי ישראל ושהם הולכים לסבך אותנו".

אם קיימת בימינו אוטוריטה קונצ' נווראלית בנושאי ביטחון ומדינאות, היא ללא ספק האלוף (במיל') עמוס גלעד. את מעמדו הייחודי קנה לאו דווקא בגלל התפקידים הבכירים שבהם כיהן, אלא בעיקר בשל טביעת האצבע שהותיר עליהם. תכף נגולל כאן את סיפורה המדהים והמקומם של ברית הדמים שכתרו בשנות ה-80 "מדינאינו הדגולים" עם הפלנגות הנצ'ריות בלבנון, ואיך קצין צעיר וחצוף מאמ"ן, אחד בשם עמוס גלעד, נאבק מול הפיקוד הבכיר ודרש לנתק את הקשר ההרסני הזה.

אבל כדי להבין טוב יותר את תרומתו האדירה של האיש לביטחון מדינת ישראל, חשוב להתבונן לכל אורך מסלול שירותו: מהימים שלפני השקיעה הישראית בבוץ הלבנוני, עובר דרך כהונתו כראש אגף המחקר באמ"ן, ממשיך בימי האינתיפאדה הסוערים בהיותו מתאם פעולות הממשלה בשטחים, וכלה בעשור וחצי האחרונים כראש האגף המדיני-ביטחוני במשרד הביטחון. צד שווה לכולם הוא יכולת אנליטית ואומץ לב להטיל ספק ולא לחשוש לומר זאת בקול.

בלבנון אמנם לא בדיוק שמעו לו בזמן אמת, ואת דבריו נאלץ להשמיע בפני ועדת חקירה ממלכתית, אולם מאוחר יותר, כשנשא במשרות בכירות יותר ודלתם של מקבלי ההחלטות הייתה פתוחה עבורו, גלעד הצליח למנוע טעויות אסטרטגיות עם פוטנציאל נזק בלתי הפיך לביטחון המדינה. מאז, רק פעם אחת מצא עצמו מסתכן בתפקידו בשל עמדתו הלעומתית ל"מערכת":

זה קרה בשלהי כהונתו של אהוד אולמרט כראש ממשלה. גלעד שהיה אחראי על המגעים להפסקת אש בתום מבצע 'עופרת יצוקה', נדהם לשמוע שאולמרט דורש ברגע האחרון שהסדר לכולם גם התחייבות מצד חמאס לשחרר לאלתר את החייל גלעד שליט. המש"מעות היחידה לדרישת הדרג המדיני הייתה קריסת ההבנות וחיידושה של האש. גלעד החליט לצאת בפומבי נגד עמדת הר"מ ובתגובה נגפו והודח מניהול הערוץ המצרי. בו על כך הדיח אותו מניהול הערוץ המצרי. רק אחרי שהתנצל וחזר למשרד הביטחון, לא לפני ששר הביטחון דאז, אהוד ברק, כפה זאת על אולמרט. ושלל תהיה לכם טעות: גלעד עצמו כיהן במסגרת תפקידו גם כאחראי הרשמי מטעם ממשלת ישראל על השבויים והנעדרים, אולם בשונה מההתנהלות הפורפוליסטית של הדרג הפוליטי-מדיני - שפעמים בעל כורחו נאלץ להציב דרישות לא הגיוניות רק כדי לזכות באהדת המון - לעמוס גלעד לא הייתה את הפריביליג'יה הזאת; הוא ראה עצמו מחויב להשלמת המשימות שהוטלו עליו, וכשהבין שהדרישה האימפרליטיבית, שלש פופוליסטית, להחזרת החייל אינה ריאלית והיא תפגע הן בהסדרה והן במאמצי השחרור - לא חשש לצאת נגד הדרג הממונה עליו ולהביע את עמדתו. כזה הוא. ישר, הגוף, מנוסה. מאוד מנוסה. את השי"עור הראשון על הפער בין המילים הגבוהות לחיים

↓

בין עזה לרמאללה

אי שם, בשנת 1987, נחתם בלונדון הסכם בין שר החוץ הישראלי שמעון פרס לבין חוסיין מלך ירדן, במהלך פגישה חשאית בין השניים בביתו של ידיד דם המשותף לורד מישקין. ההסכם, שנוסח כהבנה

71462715-3	02/01/2020	משפחה - חדשות של הציבור החרדי	עמוד 43	2/2	26.9x34.25
------------	------------	-------------------------------	---------	-----	------------

כנס הרצליה - 842602

אויב כלשהי, הוא הרי לא יכול לפגוש אותו והמרחק מאפשר לו להתייחס לחומר המודיעיני באופן נכון. מה שאין כאן ערפאת, שמצד אחד כשנפגשו איתו הוא היה מקסים וכובש, ומצד שני החומר המודיעיני סיפר סיפור שונה לגמרי. איך הוא פעיל ללא הפסקה כדי לייצר פיגועים אסטרטגיים נגד אזרחי ישראל. הלך שלי מערפאת הוא שאתה יכול לקיים כימיה אישית עם מישהו, אבל אסור שזה ישפיע על כושר השיפוט שלך. בשורה התחתונה, התיאום הביטחוני שנוצר עם הרש"פ אחרי אוסלו הוביל לשקט בגדה.

"ברטרופסקטיבה", אומר גלעד, "זה אולי נכון. העניין הוא שזה עלה לנו בחייהם של 1,000 הרוגים. אילו ההסכם נחתם היה עם אבו מאזן הסיפור היה שונה לגמרי. רי אבל אנחנו איכשהו תמיד מתנהלים ההפך מההיגיון: עם ערפאת ניהלנו משא ומתן ושיחות ממושכות, כולל ראש הממשלה נתניהו, ואילו את אבו מאזן, שהוא בשונה מערפאת כן פרטנה, אנחנו מחרימים. ועם מי אנחנו כן מדברים - בעקיפין אמנם, אבל מדברים - עם חמאס. זה הזוי."

"ערפאת ראה בטרור דרך חיים, אבו מאזן נגד טרור לא כי הוא אוהב אותו אלא כי הוא אוהב את עצמו. ערפאת, לעומת זאת, היה מגדולי הצוררים, והטעות בהערכתו אותו עלתה לנו בהרבה מאוד דם. "יש כאלה שאומרים שבלי הסכם אוסלו לא היינו מגיעים להישגים הנפלאים שהגענו אליהם, אבל אני חושב שזו הייתה טעות נוראה. לא יכול להיות דו-קיום בין רצח אזרחים המוני לבין שלום. אתה לא יכול לנהל משא ומתן לשלום כאילו אין טרור ולנהל מאבק בטרור כאילו אין תהליך שלום. אין דבר כזה."

חושך בקצה המנהרה

ויש דבר נוסף שהתרחש עם עזיבתו של ערפאת את לבנון, במקומו הגיעו חיזבאלה ומשמרות המהפ"כ כה אש"ף, בניגוד לחיזבאלה, התמקד בפעולות טרור בשטח ישראל באמצעות פיגועי התאבדות וחדירות ליישובים בצפון הארץ, ואילו חיזבאלה ממקד את כוחו בהתעצמותו. 120,000 טילים ארוכי טווח נמצאים כיום בידיו, אבל בשנה האחרונה, על רקע פעולות הסיכול האקטיביות שנוקטת בהן ישראל נגד הפטרונות איראן, ההיערכות של הארגון הלבנוני התרחבה. 6 מנהרות הצליח הארגון לחפור מתחת לאפה של מדינת ישראל, בעלות אסטרטגיה של מיליוני דולרים. "המנהרות נועדו לשכלל את השיטה של אש"ף בשנות ה-80 ולהחדיר לישראל כוחות גדולים של לוחמי חיזבאלה שישתלטו על יישובים בגליל", אומר עמוס גלעד.

"יצא לי להיחשף ממש לאחרונה לפרויקט המנהרות, ואני יכול לקבוע בוודאות כמעט מוחלטת שהן צלחנו (בחסידי שמים, י"י) להשמיד את כל המנהרות. אבל אסור שתהיה למישהו מאיתנו טעות: המוטיבציה של חיזבאלה לא רק שלא נפגעה, אלא היא מתעצמת מיום ליום. המכות שאיראן סופגת מישראל, מגבירות את הלחץ, וככל שהפעילות שלנו תתרחב כן יגדלו ניסיונות התגובה."

"מבחינתם של האיראנים", הוא אומר, "קרה דבר אדיר: דאע"ש נחל תבוסה מוחצת ומי שמנצל זאת אלו האיראנים, שרוצים לכוון מרחב השפעה מגבול אפגניסטן ופקיסטן ועד לים התיכון, ולכן הם מנסים להתבסס ברמת הגולן הסורית, יחד עם בעלי בריתם חיזבאלה והמיליציות השיעיות, כולל הקמת בסיסים צבאיים על אדמה סורית, תוך ניצול העובדה שבשאר אסד חייב להם את חייו ואת שלטונו וייתן להם מה שהם רוצים."

"כאן בעצם הרוסים נכנסים לתמונה. למרות ניי גודים חריפים וחילוקי דעות לא פשוטים בינם לבין האיראנים, הרוסים החליטו לתת חסות לגוש השיעי הזה. מדוע? כי אין טרור שיעי בתוך רוסיה. אני לא זוכר פיגוע שביצעו גורמים שיעיים במוסקבה. והסיבה הנוספת היא שיש להם אויב משותף - סעודיה, שהיא גם בעלת ברית של ארצות-הברית וגם סייעה למורדים נגד אסד. הבשורות הטובות לגבי האיראנים הן שהם כל כך עסוקים בבניין הכוח, שהם לא מעזים לתקוף אותנו, ולכן, נכון לעכשיו, הגבול יחסית שקט."

"בכל המגעים איתם, כבר בתחילת שנות ה-80, אך כעם לא האמנתי בהם, כי ראיתי אותם מקרוב. הם נהגו להתכאר ביכולות מדהימות. הם היו מספרים על דיוויזיות שהם יעמידו."

לזנוח אותו.

מתי שמעת לראשונה על ערפאת?

"כקצין באמ"ן התודעתתי אליו כבר בשנת 74, כשהייתי ראש מדור שעסק בנושא הטרור. לימים הוא הפך להיות מגולות הכותרת של חיי המקצועיים, עד כדי כך שזה השפיע עלי ברמה האישית. אבל אפילו בחלומותיי לא תיארתי לעצמי שיום אחד אשמש כשליח אליו בדרגות בכירות."

"ראיתי בלבנון כיצד הרס וחירב אותה. ראיתי איך הוא בנה בירה בתוך מדינה ריבונית. וראיתי את הפיגועים הנוראים שהוא הוציא משם. כדי להרחיק את עצמו מהטרור הוא פעל באמצעות שני סגנים אכזריים במיוחד, שניהם כבר לא בין החיים - האחד הוא אבו ג'יאדה, שהיה אחראי על פיגועי פנים, והשני היה סלאח ח'לף, אבו איאד, שהקים את ארגון 'ספט' מבר השחור' שהיה אחראי על הפיגועים נגד מטרות ישראליות בחו"ל. השניים האלה קבעו אמות מידה

"במקרה של העימות עם חמאס, אין לצערי קונץ פוטנטי". האלוף במיל' עמוס גלעד צילום: מלאש 90

חדשות לפיגועים, החל מחטיפת מטוסים, ועד לטבח הספורטאים במינכן."

התגברות פעולות הטרור האכזריות שיצאו מלבנון, הביאה את הדרג המדיני בירושלים להחליטה להכניס את כוחות צה"ל לתוך ארץ הארזים ולנקותה מארגונו של ערפאת. המטרה הייתה בשלב מסוים להביא לכך שהפלנגות יקבלו לידיהם את השלטון ויכוננו הסכם שלום עם ממשלת ישראל.

ערפאת אמנם סולק בסיימה של אותה מלחמה מלב-נון אל תוניס, אבל בהמשך הוא הגיע מהדלת הראשית אל תוככי מדינת ישראל; אל רמאללה הסמוכה לירושלים. גלעד, שבאמתחתו דוקטורט על הארכי-טרוריסט הזה, לא רויה נחת מהאוטופיה שאחזה אז במנהיגיו, ומהמחשבה האופטימית על כך שהאיש השתנה ובהר בשלום.

"הייתה במקרה של ערפאת חשיבה אסטרטגית מוטעית", הוא אומר. "נכון שכאשר אתה דוחק אותו מלבנון אתה פוגע בו ברמה הצבאית, הרי האיש ברח על ספינת מלחמה צרפתית לתוניסיה, אבל מה יצא לנו מזה, כשבסוף ישראל נתנה לו להגיע לרמאללה?"

למה לדעתך אכן אפשרו לו להגיע לכאן?

"זה בגלל אשליות מסוכנות ואי הבנה לגבי אופיו הרצחני, המתועב של האיש הזה. כי במגע אישי הוא היה מאוד נחמד. כשהייתי מגיע אליו בשנות ה-90 בתוניסיה, בעזה, ובכל מיני מקומות אחרים שבהם פגשתי אותו, הוא עשה רושם של אדם חביב. המגע האישי איתו היה מדהים. יום אחד הוא אמר לשמעון פרס בנוכחותי 'למה אלוף-משנה גלעד הוא לא תת-אלוף?' שמעתי את זה והתפלצתי מבושה. מצד אחד, זה מחמיא. מצד שני, מה אני צריך המלצות מהאיש הנתעב הזה?"

"הבעיה הינה פסיכולוגית", מנתח עמוס גלעד. "כשמנהיג קורא מסמך מודיעיני על מנהיג ממדינת

הכפופה לאישור שתי הממשלות, התווה מסגרת לוועידה בינלאומית בחסות האו"ם למציאת פתרון לסכסוך הישראלי-ערבי ולסוגיה הפלסטינית באמצעות ועדות בילטרליות, שבאחת מהן תדון ישראל מול נציגות ירדנית-פלסטינית.

ההסכם נועד לקדם את 'האופציה הירדנית', כלומר את הרעיון שלפיו ממלכת ירדן תחזור לשלוט באוכלוסייה הפלסטינית בשטחים במתכונת כלשהי, ובמקביל תחתום ירדן על חוזה שלום עם מדינת ישראל. סוכם כי העניין הפלסטיני ייוצג במסגרת המשלחת הירדנית לוועידה הבינלאומית, וכי נציגי אש"ף לא ישתתפו בוועידה. פרס, שזים את הפגישה עם ח'רסיין, קיבל את אישורו של ראש הממשלה יצחק שמיר להוציאה אל הפועל, אולם לשניים היו מטרות שונות. בעוד פרס קידם בהתלהבות את 'האופציה הירדנית', שמיר הסתייג ממנה ובעיקר חשש שוועידה בינלאומית עלולה לכפות על ישראל פתרון המנוגד לאינטרסים

שלה כפי שהוא ראה אותם.

עם שובו לארץ, עדין פרס את ראש הממשלה שמיר בדבר ההסכם אולם סירב, לפי עדותו של פרס עצמו, להעביר לראש הממשלה עותק של ההסכם "מחשש להדלפות", מה שגרם לכך ששמיר החליט לטרפד את המהלך: הוא שלח את איש אמונו משה ארנס לארצות הברית להיפגש עם מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ, על מנת להבהיר לו כי ישראל רואה בניסיונה של ארצות הברית לזיום ועידת שלום נישיון פסול להתערבות בענייניה הפנימיים.

וכן, בזמן שממשלת ישראל מדברת בשני קולות, העדיף הממשל האמריקאי שלא לקדם את היוזמה. ההסכם אמנם הוצג בפני הקבינט, אולם לא הושג רוב לאישורו. פרס עוד ניסה לקדם את 'האופציה הירדנית', אולם המלך חוסיין, מאוכזב מגוויעתו של ההסכם ומן הפגיעה במעמדו, נסוג מתמיכתו בה. חודשים ספורים לאחר מכן פרצה האינתיפאדה הראשונה, ובהמשך הודיע חוסיין כי ירדן מוותרת על כל תביעה ריבונית בגדה המערבית.

אחרי בחירות 92, שבהן הפסיד שמיר ליצחק רבין, החלו נציגי ישראל ואש"ף לנהל משא ומתן חשאי באוסלו. אש"ף הוביל להצהרת עקרונות שכללה הכרה בארגון ובמנהיגו, יאסר ערפאת, כמייצגים של העם הפלסטיני. וכך, בספטמבר 93, נערך על מדשאות הבית הלבן טקס החתימה הרשמי על הסכם השלום בין ישראל לפלסטינים.

הייתי אז כבן 11 ואני זוכר היטב איך השדרן תיאר את ההתמהדות של ערפאת לחתום על המסמך וכיצד נשיא מצרים דאן, חוסיין מובארק, טוף בו ודוחק בו לחתום. האנקדוטה הלכאורה אוזרתית הזאת, תחזור על עצמה במספר וריאציות שיוכחו שערפאת היה נותר רב מרצחים שדבק בטרור ולא התכוון מעולם